

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från riksdagsförvaltningen
2014-05-30
Besvaras senast
2014-06-16

Till statsrådet Stefan Attefall (KD)

2013/14:537 Myndigheters placering och nedläggning av skattekontor runt om i landet

Sverige är ett land med en stark urbanisering. De stora städerna växer, och många små samhällen, orter och kommuner minskar i befolkning.

Sällan är det en enda politisk fråga som avgör stora strukturförändringar, till exempel vart människor flyttar, utan beror det på flera faktorer.

En av de förändringar som pågår är myndigheters placeringar. I Stockholm ser vi att myndigheter vill vara placerade centralt, trots att det både kan spara pengar och lämna utrymme för andra verksamheter att placera sig en bit utanför innersta centrum.

Ekonomistyrningsverket har i en utredning pekat på hur utvecklingen ser ut för myndigheters placering i Stockholm. I samma utredning visar det sig vid beräkningar att om myndigheterna skulle flytta ut från området innanför tullarna i Stockholm till ett mindre centralt område skulle detta kunna medföra betydande besparingar för staten på runt 200–300 miljoner kronor om året.

Sedan maktskiftet i Sverige 2006 har 55 nya statliga myndigheter kommit till. Mer än hälften av dem har hamnat i huvudstaden, enligt en granskning av tidningen Riksdag & Departement.

Riksdagen har vid flera tillfällen uttalat att varje beslut om lokalisering av statlig verksamhet bör föregås av noggranna överväganden om möjligheten att i första hand välja länscentrum eller vissa andra orter i eller i anslutning till nationella regionalpolitiska stödområden. Alternativ lokalisering kan vara regioner där statlig verksamhet läggs ned eller som i övrigt är mindre väl försörjda med sådan verksamhet, skriver vidare tidningen Riksdag & Departement. Samtidigt finns det principer som antagits och som det råder politisk enighet om. I arbetsmarknadsutskottets betänkande från 1996 står det ”En annan lokaliseringsort än Stockholm bör regelmässigt övervägas”, principer som näringsutskottet sedan dess ställt sig bakom.

Men det är inte endast myndigheter i Stockholm som drabbas av centralisering. Det pågår centralisering av myndigheter på flera platser runt om i landet. Det har lagts ned och slagits ihop ungefär 100 skattekontor endast under ett år (2008). Nu är det dags igen; Skatteverket vill lägga ned sina lokalkontor i Åmål

och Mora och flytta verksamheten till kontoren i Karlstad respektive Falun. Skattekontoret i Åmål med drygt 30 anställda hotas av flytt till Karlstad.

Personal på skattekontoret har uttalat sig i lokaltidningen att det är fel av offentliga myndigheter att flytta jobb från landsbygden:

– ”Vi tycker att de ska ta sitt ansvar och bevara och skapa arbetstillfällen på landsbygden. Det är mer kostnadseffektivt att bedriva verksamhet på landsbygden.”

Personalen på skattekontoret i Åmål skulle få pendla i drygt två timmar om flytten till Karlstad blir verklighet. Men man uttrycker inte det som den värsta oron utan det faktum att när man flyttar statliga jobb från mindre orter på landsbygden så leder det till att man tar bort möjligheten till akademiska jobb på landsbygden och driver på en urbanisering till större orter och städer.

Skattekontoren är ett exempel, men det finns fler områden. De mindre högskolorna är också drabbade.

Det finns åsikter, och det finns människor som protesterar. Att på område efter område låta saker ske utan att ha uttalade mål om hur och var verksamheter ska vara till för kan i sig ses som ett politiskt ställningstagande.

Från Västra Götalandsregionen har man reagerat genom en skrivelse via Fyrbodals kommunalförbund till Sveriges Kommuner och Landsting.

Man har bland annat med anledning av frågan om nedläggning av skattekontoret i Åmål efterlyst en regionalpolitisk analys av den statliga lokaliseringspolitiken, och man redogör även för konsekvenser som kan bli effekten. Bland annat skriver man från Fyrbodals kommunalförbund:

”De aspekter som vägs in vid förändringarna av kontorsstrukturen tar inte hänsyn till den betydelse som kontoren har för arbetsmarknaden i de mindre och medelstora kommunerna.”

Ett aktuellt exempel är den planerade nedläggningen av skattekontoret i Åmål. Men det gäller även andra nedläggningar av lokala kontor för till exempel Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Förändringar är även föreslagna i Mora; där finns förslag om att 40 anställda på skattekontoret ska flyttas till

Falun. Man minskar således små företags möjligheter till stöd från det lokala skattekontoret. Detta är en utveckling som går stick i stäv med det engagemang som finns för små orter att öka sin attraktivitet, sin besöksnäring och det levande samhälle som alla säger sig vilja ha, men där man låter utvecklingen drivas åt ett annat håll.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Attefall på vilket sätt han kan säkerställa att en grundläggande service för människor och företag finns tillgänglig även på mindre orter.

Jag vill vidare fråga på vilket sätt statsrådet Attefall avser att se till att myndigheterna lever upp till de principer som Sveriges riksdag är enig om.

Slutligen vill jag även fråga om statsrådet Attefall avser att påverka hur många lokalkontor en myndighet kan lägga ned samt var dessa i så fall bör placeras.

.....
Tina Ehn (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin